

بررسی مقدماتی فلور منطقه چشمه سبز گل‌مکان، استان خراسان رضوی

محمد فیروز جهان‌تغ^۱، حمید اجتهادی^{۱*}، جمیل واعظی^۱، فرشید معماریان^۲، زهره آتاشگاهی^۱

^۱ دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم، گروه زیست‌شناسی

^۲ دانشگاه فردوسی مشهد، پژوهشکده علوم گیاهی، گروه گیاه‌شناسی

* نویسنده مسئول: hejtehadi@um.ac.ir

بررسی فلور هر منطقه یکی از مطالعات زیربنایی در علم گیاه‌شناسی و اکولوژی است. منطقه چشمه سبز گل‌مکان با میانگین بارش سالانه ۳۰۰ میلیمتر، در دامنه‌های شمالی رشته کوه بینالود و در ۵۰ کیلومتری شهر مشهد در خراسان رضوی و در محدوده ارتفاعی ۱۶۰۰ تا ۳۰۰۰ متر از سطح دریا واقع شده است. وجه تسمیه ناحیه چشمه سبز وجود دریاچه‌ای طبیعی در آن است که با فراهم نمودن رطوبت کافی و ایجاد فلور غنی در منطقه بر جذابیت گردشگری و قابلیت باغداری و دامپروری آن افزوده است. برای اولین بار فلور منطقه در وسعتی حدود ۱۰۰۰ هکتار مورد بررسی قرار گرفت. در فصل رویشی سال ۱۳۹۴ از گیاهان جمع‌آوری شده نمونه‌های هرباریومی تهیه شده و به روش علمی شناسایی گردیدند. نتایج مقدماتی این مطالعه نشانگر حضور ۳۱۰ گونه گیاهی متعلق به ۵۳ تیره و ۲۰۶ جنس در منطقه است. بزرگترین تیره، Asteraceae با ۳۵ گونه و بزرگترین جنسها *Polygonum* و *Galium* هر کدام با ۶ گونه هستند. شکل زیستی غالب بر اساس طبقه بندی زیستی رانکایر همی کریپتوفیت و تروفیت است. طبقه بندی کورولوژی فلور منطقه نشان می‌دهد بیشترین عناصر متعلق به ناحیه ایران و تورانی هستند. حضور این تعداد گونه گیاهی در این وسعت کم، اهمیت حفاظت از این اکوسیستم کوهستانی در بینالود را خاطر نشان می‌سازد.

واژه‌های کلیدی: تنوع زیستی، شکل زیستی، کورولوژی، خراسان-کپه داغ

A preliminary study of flora of Cheshmeh Sabz area in Golmakan, Khorassan Razavi province

Mohammad Firouz Jahantigh¹, Hamid Ejtehadi^{1*}, Jamil Vaezi¹, Farshid Memariani², Zohreh Atashgahi¹

¹ Ferdowsi University of Mashhad, Faculty of Science, Department of Biology

² Ferdowsi University of Mashhad, Research Center for plant sciences, Department of Botany

* Corresponding author: hejtehadi@um.ac.ir

The floristic study of an area is valuable and essential in botany and ecology. Cheshmeh Sabz area is located in the northern slopes of Binalood Mountain range, 50 km west of Mashhad, Khorassan Razavi province. The elevation range is 1600-3000 m a.s.l. and the mean annual precipitation is 300 mm. A natural lake in the center of the area makes suitable habitats and conditions for a rich flora, ecotourism, horticulture and livestock. Plant specimens were collected from a ca. 1000 ha area in the growing season 2015. Identification of standard herbarium specimens showed preliminary existence of 310 species, belonging to 206 genera and 53 plant families. The richest family is Asteraceae (35 species) and the genera *Polygonum* and *Galium* (each with 6 species) are the most polymorphic ones. According to Raunkaier's classification of life forms, hemicyptophytes and therophytes are the dominant ones. Chorological analysis showed that the majority of species belong to the Irano-Turanian region. More effective protection practices are needed to conserve the plant biodiversity of the area in the Binalood mountains.

Key words: Biodiversity, Life form, Chorology, Khorassan- Kopet Dagh